

Chính sách thu hút đầu tư trực tiếp nước ngoài của Indonesia từ sau khủng hoảng tài chính toàn cầu năm 2008

NGUYỄN THANH NHÃ*

Tóm tắt: Kể từ sau cuộc khủng hoảng tài chính năm 2008 đến nay, Chính phủ Indonesia đã linh hoạt chuyển hướng chiến lược FDI từ thắt chặt sang khuyến khích, nói lỏng khiến Indonesia trở thành điểm đầu tư hấp dẫn của châu Á trong những năm gần đây. Bài viết phân tích các chính sách thu hút FDI của Indonesia sau cột mốc 2008, đánh giá những thành tựu cũng như hạn chế trong hệ thống chính sách này, trên cơ sở đó đưa ra một số gợi ý nhằm tăng cường thu hút và cải thiện chất lượng dòng vốn đầu tư.

Từ khóa: FDI, cải thiện chất lượng dòng vốn đầu tư, Indonesia.

Indonesia là quốc gia giàu tiềm năng trong thu hút FDI, sở hữu nguồn tài nguyên thiên nhiên phong phú cũng như nguồn nhân lực dồi dào với dân số đông nhất khu vực Đông Nam Á. Sau khủng hoảng tài chính toàn cầu năm 2008, để khắc phục tình trạng sụt giảm chung của nền kinh tế cũng như trong lĩnh vực đầu tư, Chính phủ Indonesia đã thực thi nhiều chính sách cải thiện môi trường đầu tư kinh doanh, tạo thuận lợi hơn cho các doanh nghiệp nước ngoài. Kết quả là, dòng vốn FDI có sự phục hồi và tăng trưởng ngoạn mục so với giai đoạn trước, giúp Indonesia nổi lên như điểm sáng mới trên bản đồ FDI châu Á.

1. Chính sách thu hút FDI của Indonesia từ sau khủng hoảng tài chính toàn cầu năm 2008

Trước đây, nhằm bảo vệ các ngành nghề trong nước, Indonesia đã công bố Danh mục hạn chế đầu tư nước ngoài, quy định một loạt ngành nghề thuộc diện “nhạy cảm” như nông nghiệp, khai khoáng, vận tải biển và du lịch - gần như đóng cửa hoặc giới hạn trần sở hữu đối với các nhà đầu tư (NĐT) quốc tế. Tổ chức Hợp tác và Phát triển Kinh tế (OECD) từng

đánh giá Indonesia thuộc nhóm quốc gia có chính sách FDI hạn chế nhất trong tổng số 84 nền kinh tế (Roland Rajah, 2021).

Tuy nhiên, sau Khủng hoảng tài chính năm 2008, nợ công của Indonesia ở mức cao khiến khả năng vay nước ngoài thấp và nguồn vốn trong nước cũng cạn kiệt. Đứng trước thách thức cần vốn để phục hồi, Chính phủ Indonesia quyết tâm cải tổ nền kinh tế, thay đổi một cách căn bản môi trường đầu tư. Chiến lược thu hút FDI chuyển hướng từ hạn chế, thắt chặt sang khuyến khích, nói lỏng, hướng tới xây dựng một nhà nước “thân thiện với đầu tư”. Nhờ những cải cách quan trọng dưới thời cựu Tổng thống Susilo Bambang Yudhoyono, các chỉ số kinh tế cải thiện tích cực, dòng vốn FDI từng bước khởi sắc. Kể từ năm 2014, Tổng thống Joko Widodo tiếp tục áp dụng một loạt sách lược thu hút FDI “mềm dẻo” như cắt giảm thủ tục hành chính, ưu đãi thuế... Một số chính sách nổi bật của Indonesia như sau:

Thứ nhất, hoàn thiện khung pháp lý về đầu tư

Năm 2007, Indonesia đã thực hiện một cuộc cách mạng trong thu hút FDI thông qua việc hợp nhất Luật Đầu tư nước ngoài năm 1967 và Luật Đầu tư trong nước năm 1968 thành Luật

* Viện Kinh tế và Chính trị thế giới